

|                                    |     |      |
|------------------------------------|-----|------|
| Յարկեանքի հին է . . . . .          | 120 | շաշ. |
| Վեցամսեայ ,, . . . . .             | 65  | ,,   |
| Եռամսեայ ,, . . . . .              | 35  | ,,   |
| Պէշի ծանուցումը ստղծին 40 փարա է : |     |      |
| Կտարագրութիւնները կանխիկ են :      |     |      |
| Պատրագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին |     |      |
| նա 1 թիւ իր սկսին :                |     |      |

Դուքսը երթալիք ըրալի՜նէրուն ճամբուն  
ծախքս ամեն մէկ թիւին համար ԶԾ  
փարա է ։

Լիսաբոնս վերաբերեալ Նամանի կամ օր  
և ի իցէ դրովթիւն, խմբազբին օղիտի  
ուղղակի . եւ աստից ճամբուն ծախն  
. քը խրկողին վրոց է ։

Լրագրոյս բաժանորդներէն իրենց տարեկան ստորագրութեան զինը դեռ չվճարողներուն կաղաչեմք, որ անպատճառ հատուցանելու բարեհաճին :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԴՈԼԻՍ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԳԵՐԵՄԷՆ ԵՎԷՆ ԼՈՒՈՐԵՐ

Սէկւաթորօյն եկած նամակները  
աստտիկ փոթորիկի մը նկարագրութիւնը  
կրնեն, որն որ նոյեմբ. 1946 20 լուսնա-  
լու գիշերը պատահէր է: Ըսն աստիճան  
բուռն եւ ուժգին է կղեր, որ զօրաց վրան-  
ներէն շատը սխառտեր ու իրենց տեղէն  
վերուցեր հեռուները նետեր է: Շատ  
այ խրճիթներ որ անհաստատ կերպով  
շինված են եղեր՝ կործաներ են: Ընդդե-  
մացոյց ալ մէկ հիւանդանոցը շատ վնաս  
կրէր է: Ա՛յ երջապէս բացը եղած զօրքերն  
այ մեծ նեղութիւն կրօր են:

Նաւահանգիսաներուն մէջ երկաթի ժղայ եղող բազմաթիւ նաւեր ալ նիսաս կրեր են, բարեբաղդաբար թիֆիսէ կերպով :

Այս փոթորիկէն զամ առատ անձ-  
րեւ զալով՝ Չէրնայա գետը դաշտերը  
կոխերէ, ճամբայներն ալ ջրով ծածկը-  
վեր են, որով քիչ մը ժամանակ հաղոր-  
դակցութիւնները խափաներ են :

Ուսաները անխնայ կը ռմբակոծէն Սէփաթորդէ աւերակները։ Այս օրերս սկսեր են նաեւ խոշոր թնդանօթներու միջոցաւ մինչեւ Մայաքօֆի բերդը ռումբ հասցընելու, բայց ուերակներէն զատ մէկու մը վնաս չունին, մահաւանդ իրենց վառօդին ու ռումբերուն վնաս կընեն, անօդաւ տեղը զանոնք սպառելով։

Դաշնակիցներն առ այժմ՝ պետք չունին ուղւոսաց անվնաս Թնդանօթներուն պատասխանելու . բայց Անվասթօրօն հարաւային ծովեզերքը հզօր մարտկոյններով կը գոցեն՝ հիւսիսային բերդերուն դէմ դործելու համար՝ երբոր արժան դատին :

Անդդադնելիս Պաշտպանայի նաւահանգիստը մաքրելու եւ քաղաքը բարեկարգելու հետեւէ են: Այս նպատակաւ, բոլոր կասկածելի ու անգործ մարդիկը անկէղ կը վաճառեն:

Այս օրերս կանոն դրեր են, որ հոս գործի կամ նստիլու գացող ամեն մարդգամ կանոնաւոր անցադիր պահանջովն, եւ չունեցողները Ա. Պօլս խրկովն, ու ամեն մէկը իրենց կառավարութեան ձեռքը յանձնորվին:

Պատգամաբան մինչեւ բանալի անգ-

դիպացւոց շինած երկաթուղին վրայ շո-  
ղեշարժ կառք բանիլ սկսաւ :

Ալեքսանդր կայսեր Պարթմ բաժնի  
ճանապարհորդութիւնը զանազան պատ-  
մութիւններու առիթ տուած է: Որոշ  
սպայ մը պատգամաւորութեան պաշտո-  
նով գաղղիացի սպայի մը հետ տեսնելի-  
ւով, պատմեր է, թէ Ալեքսանդր կայսրը՝  
Սէփաթորով աւերակ եղած եւ նաւա-  
տորւիլը ընկղմած տեսնելով՝ արատաւեր  
ու ըսեր է. «Այսուհետեւ խաղաղու-  
թիւնն անհնարին է», թմբակաւ ձեռք  
զօրայ սպայ մը այս խօսակցութեան ներ-  
կայ գտնելովով՝ պատասխաներ է. «Ին-  
չո՞ւ կը տրտմի կայսրը. մենք Սէփաթու-  
թիւնը աւերելով՝ Ս. Պօլիսը շանթաւ  
բող թմբակաւ զամենցինք:»,

Կէտը վէճէ մայրաքաղաքիս յայն-  
չա՛ն կը գրեն, թէ Վարայիմ անուն  
համբաւաւոր հրեայ մը, որ Ռուսիոյ  
տէրութեան անձնանուէր մարդ մըն է,  
եւ իր կրօնակիցներուն կ'աւտացընէ ե-  
ղեր, ի ի թալմուտին մէջ մարգարէու-  
թիւն մը կ'ալ Ռուսիոյ կայսեր համար,  
թէ Ղրեւ ելքի մէջ հրէութիւնը պիտի  
վերականգնէ, դաշնակիցներուն Գլըբմ  
երթալէն 'ի վեր, իր կրօնակիցները կը  
յորդորէ եղեր թշնամութիւն նխութե-  
լու անոնց դէմ :

Պաշտակիցներն աստիճ վրայ կասկածի  
երթալով, ինքած դաւաճանութիւննին  
յայտնողվելու ժամանակը բոլոր կասկա-  
ծելի հրեայնիւր անյայտ եղեր են Ահօղ-  
իւմէնն .

Այն քերական աշխարհում Աշոտ-  
վելի չլինի Անահիդային մեջ արձան  
մը սնկած է եղիւր ՚ի պատիւ Աիկողա-  
յոս կայսեր, ու վրան ոսկեղէն տառե-  
րով մարգարէութիւններ դրոշմած է  
եղիւր, որոնք ամենքն ալ սուտ ելած են  
ներկայ պատեւագովն զէպքերովք :

## ՆԵՐՔԻՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Ահայէն եկած լուրերը՝ բարձրապատիւ Էռմէր փաշային շարունակ յառջ քայլելը կը ծանուցանեն:

Իւնիորդին քով ռուսաց յաղ-  
թը վերցնելու գլխավորը եղան ,  
որոշումներով յառաջ քայլեց եւ Պազ-  
դեան քանի մը ձիւղերը հնազանդե-  
նացաւ՝ դէմը թշնամի մը չդնելով : Մի-  
այն է՝ օրի բոված դեղին մը քով հասած  
ստները թշնամեաց պատահեցաւ , բայց  
մանրեւ ալ դէմ չկրցան դնել իրեն :

Շօքի գեղը՝ համանուն գեախէ ձախ  
 Ի վերջը շինվածէ, եւ թշնամիէ վախ չու-  
 տենալու համար չորս կողմէն ամրու թիւն-

ներով շրջապատած է: Ուղևորը ութը  
վաշտ զօրք պահապան ունեին հոն, եւ  
մէջն ալ շատ պաշար իջուցեր էին:

Ըսոնք ( ) ամսնեան զօրաց հոն հաս-  
նելուն ավնկալու թիւն չունենալով, սար-  
սափեցան ու չփոթեցան :

Իտարձրադատիւ Լաճեր փաշան այս բանը հասկընալով՝ հրաման քուռ իր զօրքերուն որ անմիջապէս թշնամեաց վըայ քալեն ։ Ուսեները՝ շուարած, սըկար դիմադրութենէ մը ետեւ ետ քաշվեցան այնպէս շտապով, որ ժամանակ չունեցան պաշարնին հետեծնին տանելու կամ իրենց սովորութեանը համեմատ այրելու ։ Ըսանկով թշնամեաց համբարներն ու մթերքները ամբողջ կոյսերախան զօրաց ձեռքն ինկան ։ Որոնց մէջ 12 հազար ալ ոչկտարի մօր թէ շինված մուշտակ (քիւրք) գտան ։

Բարձրագատիւ սպարապետը՝ այս  
նոր յաջողութենէն ետեւ՝ սկսաւ յա-  
ռաջ քայլել Խոնթախի վրայ :

Պաթուկն եկած վերջին լուրերը  
կը ծանուցանեն, թէ բարձրապատիւ  
Լոմեր փաշան Րիփոմ գետին եղերքը  
հասեր է Խուլթայիսի դիմացը, եւ կը  
պատրաստուի եղեր քաղաքին վրայ յար-  
ձակելու, որուն մէջ ութը կամ տասը  
հազար ռուս պահապան զօրք կան :

## ԿԱՅՄԵՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

( ) գոտառափառ ինքնակալին կառա-  
վարութիւնը, Ա. Պօլշայ քաղաքապե-  
տին ձեռօքը մայրաքաղաքիս բեռնակիր-  
ներուն, ձիավարներուն, կառքերուն,  
նաւակներուն եւ ուրիշ փոխադրութեան  
միջոցներուն համար որոշ գին զբեր էր :  
Այս որոշված գիններուն ցուցակը հրա-  
տարակված ատենը՝ քանի մը գանգառ-  
ներ տեսնովելով, յիշեալ ցուցակը Ար-  
դարութեան բարձրագոյն ատենին յանձ-  
նրվեցաւ, եւ հոն քննրվելով՝ փոխադ-  
րութեանց համար որոշված գիները յար-  
մար եւ օրինաւոր ճանաչրվեցան : Այս  
պատճառաւ, տրիպոլական եւ որոշ հը-  
րամաններ տրվեցան այս կարգադրու-  
թեան անվնէյ եւ կատարեալ գործադ-  
րութեանը համար . եւ վեհափառ Ինք-  
նակալին կամացը համեմատ եղած որո-  
շումը ներկայ հրամանագրով հրատա-  
րակվեցաւ :

Այսերաբական կառավարութիւնը յա-  
տուկ հրամանագրով մը առևտրական  
նաւեր ունեցողներուն կը պատուիրէ, որ  
երեսն նաւերուն մէջ ապրանք լիցուցած  
ժամանակէն, պայմանագրութիւնը 1 ի-  
ման ( ) առաջի գրասենտակը երթան ը-  
նեն: Ինչ որ այս կանոնին՝ հակառակ  
նաւուն տէրն ու ապրանք լիցրնող մէ-

Ջերինին առտնձնովի պայմանագրու թիւն  
ընեն, Լիման Օտարայի դործակալու-  
թիւնը այս կերպով բռնելով՝ նաւերուն  
հրաման չպիտի տայ ճամբայ ելելու :

Կայսերական բարեխնամ կոռալա-  
բուծեան այստնօրէնութիւնը նաեւ բարե-  
կամ տէրութեանց զեսպաններուն հա-  
ղորդվեցաւ իւր յարան կողմէն :

ԱՐՑԱԳԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՆՊՈՒԼԵ : Իւշայէնք Սէրէյ Կոչէն  
լրագիրը կը ծանուցանէ, թէ կառավար-  
ութիւնը ղեկաւորութիւն ունի վեճա-  
կաւ զինուոր գրելու կանոնը Լիւզիցոյ  
մէջ հաստատելու . եւ կառելքնէ, թէ  
առկն կարգէ մարդիկ տասն եւ ութէն  
մինչեւ քառասուն տարու՝ վեճակի տոճ  
պիտի իյնան :

— Զամպուրկէն նոյ . 27/15 Թուով  
լուր կուտան, Թէ Անգղիայէն Հրաման  
գացերէ Տրնտաս Ծովապետին, որ Քի-  
էլէ նաւահանգստէն ելլէ ու Անգղիա  
դառնայ : Տրնտաս Ծովապետն այս լուրը  
առնելուն վրայ, նոյն օրը իր նաւատոր-  
մին երեք մեծ նաւերովք ճամբայ ելերէ .  
մնացածներն ալ հետ ղհետէն Անգղիա  
կը դառնան :

— Թեպետ լրացրել էր ծանուցա-  
նել, Թե Լիզզեյի նաաՀանդիսաներուն  
մէջ 200 ծովային մարտից լաված նոր  
անասկ Թնդանթակիր տափակ շոգե-  
նաններ կը շինվել յառաջիկայ գարնան  
Պայթիկի մէջ դործած վերու համար :

— Գլորիի անդրեական զօրաց նա-  
խորդ հրամանատար Սիմոն զօրապետը  
նորա հասաւ :

Փարիզէն անցած ժամանակը Ս.  
Նարոլէն կայսեր եւ Սարաենիացոց  
Թագաւորին հետ սեռութիւն ըրեր է:

ԳՆՂՂԻԸ: Փարիզի լրագրիչները Սարտենիայի թաղաւորին եղած մեծահոգեւոր ընդունելութեան մանրամասն պատմութիւնը կրնեն:

Նոյեմբ. 23/11-ին՝ Լիոնի երկաթուղին կայարանը խիստ շքեղ կերպով զարդարված էր։ Արաջին մէջ տեղը Սարտենիայի զինանշաններով բանված ոսկեգոծ աթոռ մը դրված էր, եւ աջ ու ձախ կողմերը 240 ոսկեգոծ փայտէ աթոռակա շարված էր զինամորուք թեան դացոյներուն համար։ աթոռակներուն հետեւը երկու բեմ՝ կար, որոնց ամեն մէկուն առջեւը երկու մեծ սիւներ շինված էին, եւ սիւններուն ծայրը Գաղղիոյ, Մակեդոն, Տաճկաստանի եւ Սարտենիայի դրօշները կը ծածանէին։ Իսկ վարի կողմը Սարտենիայի դրօշակներովը պատած էր։

Այս օրին փարիզի գաղղիական զորքերը երկաթուղին կայարանէն սկսեալ մինչեւ Թիւիլըրի պալատին դուռը ճամբուն երկու կողմը կարգաւ շարվեցան: Այս ժամ ետքը Մանեան մարաշախտը, Մէնի քաղաքապետը, տեսուած թեան պաշտօնեան, օրէնսդրական ժողովին ու ծերակուտին անդամներէն ոմանք, եւ ուրիշ մեծամեծ անձինք կաշարանք դացին. քիչ մը ետքն ալ Մարօշէն իշխանը հոն հասաւ: Այս օրէն ժամ մը ետքը կայարանին զանգակը զարնով լի թաղաւորներով շողկալալին դալը խմացուց. եւ անմիջապէս զինուորական նուազարաններն սկսան երգել. եւ բոլոր մեծամեծները դացին թաղաւորը դիմաւորելու: Մարօշէն իշխանը կառքին դրանք քովը գնաց ու թաղաւորը մեծարանք ողջունելէն ետեւ թեւը մտաւ ու կայարանին սրահը բերաւ:

Ղանէն ներս մտած ատենը՝ բոլոր բազմութիւնը կեցել Վիլի: Լեւոնտէլ աղաղակելով Վ. թաղաւորն ընդունեցին: Քանի մը վայրկեան հոն հանդէսէն ետեւ, սրահին միւս դռնէն դուրս ելաւ, եւ հոն պատրաստ սպասող արքունական փառաւոր կառքը մտաւ Մարօշէն իշխանին հետ: Աւրիշ եօթը շաքիղ կառքերու մէջ ալ իւր ուղեկից պաշտօնեայնէր նստան. եւ այսպէս հանդիսէն ճամբայ ելան դէպ ի Թիւիլըրի պալատը: Բոլոր անցած ճամբաներուն վրայ անթիւ ժողովուրդ դիմաւորեց: Վիլի: Լեւոնտէլ կաղաղակէին: Այս օրը երկու ժամ անցած Վ. թաղաւորը Թիւիլըրի պալատը հասաւ:

Վ. Մարօշէն կայսրը իւր հօրեղբայր Ժէրոմ Պոնապարթ իշխանը աջ կողմը առած եւ իր պաշտօնեայնէրուն ու պալատականներով շրջապատած՝ պալատին մեծ սանդուղքին ստիւք թաղաւորին գէմն ելաւ. հոն իրար գրկելէն ու համբուրելէն ետեւ, կայսրը թագաւորին թեւը մտած՝ վեր տարաւ մինչեւ մեծ սրահը, եւ Վ. թաղաւորը ներկայացուց:

Քիչ մը ետքը՝ տեղութեան բոլոր պաշտօնեայնէն ու մեծամեծ իշխանաւորները ներկայացան Վ. թաղաւորին:

Հետեւեալ օրը նոյ. 24/12, Վ. թաղաւորը Ժէրոմ Պոնապարթ իշխանին այցելութեան գնաց, եւ դարձեալ ընդունելութիւն ըրաւ տեղութեան մեծամեծներուն եւ օրէնսդրական ժողովոյն եւ ծերակուտին նախագահներուն: Երկուրէն, կայսրը եւ թաղաւորը Ժիւմ նաղի թատրոնը դացին:

Նոյ. 25/ին, Վ. թաղաւորը իւր փարիզի դեսպանատունը գնաց, եւ օտար տեղութեանց դեսպաններուն այցելութիւնը ընդունեց հոն: Իրիկուան դէմ, Վ. կայսեր հետ արուեստից հանդիսարանը դացին ստանցան: Իրիկունն ալ Օրէնսդրական թատրոնը դացին:

Հետեւեալ օրը նոյ. 26, Վ. թաղաւորը օրսի գնաց Սէն Ժէրմէնի անտառը, իրիկունը դարձեալ Օրէնսդրական թատրոնը գնաց:

Նոյ. 27/ին՝ մեծ զօրահանդէս մը եղաւ Ալէքսի դաշտին մէջ:

Այսպէս թէ Սարսենիայի թագաւորը վեց կամ եօթը օր փարիզ կենսալէն ետեւ Ղանտա պիտի երթայ, եւ այնչափ ժամանակ մ'ալ հոն կենալէն ետեւ Պէլճիքա պիտի անցնի, Ղանտա թաղաւորին հետ տեսնով, եւ անկէջ ցամաքի ճամբով Թուրքիոյ պիտի դառնայ:

— Պալատ ծովապետին մահը դժբաղդաբար ստուգվեցաւ:

Օգոստոսի գործող եւ գաղթական նուեմանց պաշտօնեան հետեւեալ հեռագրական լուրը առաւ Պալատ ծովապետին պաշտօնատնոց գլխաւորէն:

«Պալատ ծովապետը երէկ 19/7 նոյեմբերի կէս օրէն երեք ժամ ետքը քօթնայէն մահաւ:»

Միւլի: այս լուրը տալէն ետեւ կաւելցրին:

«Բաւոր Վաղդիա մեր ծովային զինուորական զգացած սուգին հազարէ պիտի ըլլայ. ուրովհետեւ Պալատ ծովապետը աշխարհի գանազան կողմերը Վաղդիայ դրօշակը ամենեւեւ աւելի պայծառացնող մարդոցմէն մէկն էր:»

ՀԱՅԵՍ ԵՒ ՏՆԵՒՄԵՐԻՆ:

Քանդակագործ Նոյեմ. 24/12 ին Տանիմարայի Քօթէնհայի մայրաքաղաքը հասաւ Սթըրլինգ, եւ մեծ համակրութեամբ եւ պատուով ընդունվեցաւ: Տանիմարայի թագաւորը օրքանի մը օրէի վեր մայրաքաղաքէն հեռացեր էր, պարտաւորեցաւ հոն դառնալու եւ նոյեմ. 26/ին փառաւոր ընդունելութիւն մը ըրաւ անոր: Այս ընդունելութիւնէն ետեւ, թագաւորը մեծ խնջոյք մը ըրաւ Քրիսթիանապոլիսի պալատին մէջ ի պատիւ Քանդակագործական:

Եւրոպական լրագիրները հախասկան լուրեր կուտան Քանդակագործական այս դեսպանութեան նպատակին վրայ: Պէլճիքայի Լեւոնտէլ լրագիրը կը հաստատէ, թէ յաջողութեամբ հասեր է նպատակին: Հիւսիս Օսթրիա թագաւորը եւ Քանդակագործական լրագրութիւն մը ստորագրեր են, որով Հիւսիս տեղութիւնը յանձն առեր է զինքով գործակից ըլլալ արեւմտեան տեղութեանց:

Եւրոպական թագիրն ալ կ'ըսէ, թէ Քանդակագործական Սթըրլինգ եղած ատենը զինուորական պայմանագրութիւն մը ստորագրեր է, որով Հիւսիս տեղութիւնը կը խոստանայ յառաջիկայ դարեան զօրք եւ թիւղանութակիր մակոյի տարու արեւմտեան տեղութեանց:

Այս գործակցութեան փոխարէն, Եւրեմեան տեղութիւններն ալ կը խոստանան Ֆինլանդիան Ռուսիոյ ձեռքէն առնելու եւ նորէն Հիւսիս տեղութեան դարձնելու:

Այս լուրերուն իրեւ հաստատութիւն, կը ծանուցանեն, թէ Հիւսիս տեղութիւնը 18 միլիոնի փոխառութիւն մը ըրեր է:

Ըսոյց հակառակ անդղիական Մօրիլի: Բաւոր լրագիրը կը հաստատէ, թէ Քանդակագործական լրագրութիւն չստորագրեց, այլ միայն Հիւսիս տեղութեան բարոյական եւ զինուորական զօրութիւնը քննելու ու հասկնալու եւ տեսնելու համար:

Աւրիշ անդղիական լրագիր մ'ալ (Բաւոր) կ'ըսէ, թէ Հիւսիս ու Տանիմարայի տեղութիւնները պատերազմին սկիզբէն ի վեր միաբանութեամբ յայտարարութիւն ըրած էին, թէ կատարեալ չկարգութիւն պիտի պահէն այս պատերազմի մէջ: Բայց է որ, այս երկու տեղութիւնները մէկմէկու հետ ասանկ պայմանագրութեամբ մը կապվածի պէս ըլլալով, չկրնար հաւատարմի, որ Հիւսիս կառավարութիւնն իր քաղաքականութիւնը փոխէ առանց Տանիմարայի տեղութեան հետ խորհրդակցելու եւ անոր հետ այս մասին ալ միաբանելու:

Մայրոք Քանդակագործական հիմնականը Քօթէնհայի մայրաքաղաքը դացած է, եւ դեռ իր պաշտօնը չէ լնցած. ուստի առ այժմ եղած բոլոր խօսքերը կանխահայ կարծիքներն ու կնիթադրութիւններն միայն կրնան սեպվել:

ԵՄԵՐԻՆԷ: Միացեալ Մահահանգ

Գաց երկիրներէն Եւրոպիոյ ծառայութեան համար կամաւոր զօրք ժողովել ինչպէս արդէն ըսած ենք, Եւրոպիայի կառավարութիւնէն արգելվելով, եւ այս պատճառաւ երկու կառավարութեանց մէջ եղած բանախօսութիւնները ինչպէս կերել, յաջող վախճան մը ունեցած չըլլալով, Եւրոպիոյ կառավարութիւնը արժանի գատեց Եւրեմեան չորհրդատանի ծովային մէջ ունեցած նաւատորմից զօրացնել: Այս անօրէնութիւնը Եւրոպիայի լրագիրներուն բարկութիւնը շարժեց Եւրոպիոյ դէմ:

Հասարակականութեան նախագահը՝ Պալատի լրագիրն անցեց Բօլթիկ ծովային. եւ կըսէ, թէ պատերազմական նաւեր կը գումարվին Սէն Ժուանի նաւահանգիստը:

ՌՈՒՄԻԷ: Աղէքսանդր կայսեր

Բեգրապոլիսի դառնալէն ետեւ ամօքի գործը եղաւ հրովարտակ մը հրատարակել, որով շնորհակալ կը լլայ Առաքելին, Սիւլայիլ եւ Միքայիլ մեծ զօրքներէն, թափուլէն զօրապետէն եւ անոր հրամանին տակը ծառայող պաշտօնակալներէն, որ Միքայիլէն մամուլութիւնները շուտով դուրս հանելէն ու զինուորական ծառայողներուց պաշտօնակալներէն, եւ ամեն մէկ զինուորի մէկ մէկ արծաթ լուպլէ կամ քառապոն պարգեւեց:

— Սէկսանթօնի ծովային զօրքներէն ողջ մնացածները՝ Միքայիլէն Բօլթիկ լուսն եւ Եւրեմեան իրիկուցան, հիւսիսային նաւատորմիցներուն մէջ ծառայելու համար:

— Եւրոպական Բաւոր լրագիրը կը հաստատէ, թէ Աղէքսանդր կայսրը խաղաղութեան պայմաններ առաջարկեր է Մարօշէն կայսր: Պաղղանացի կայսրն ալ զանոնք Ղորա Բալթիկ լուսն իրիկեր է ըսելով թէ իրեն զօհացուցիչ կերելին եթէ Ռուսիա անկողից դիմաւորութեամբ ըրած է նոյն առաջարկութիւնները:

Յիշեալ լրագիրն խօսքին նայելով, Եւրոպիոյ պաշտօնեայն մեծագոյն մասը դէմ կը կենան եղեր նոյն առաջարկութեանց ընդունվելուն: Թէպէտ ընդունվին, կ'ըսէ նոյն լրագիրը, արեւմտեան տեղութիւնները պիտի պահանջեն, որ դեսպանախօսութիւնները փարիզ կամ Լոնտայի մէջ ըլլան:

Այս լուրերուն սր աստիճան հաւատարմութեան արժանի ըլլալը անտարակոյս մինչեւ դալ շարժու կ'մնացվի:

— Համալուրիկն նոյ. 26/14 թըւով հեռագրական լուր մը կը ծանուցանէ, թէ Լեհաստանի կառավարիչ մարշալ Բաքսելիքը քաղցիկը (չըրիլիկէն) վտանգաւոր ավաւին բռնկած ծանր հիւանդ է, եւ բժշկուելուն յոյս չկայ:

Մայրաքաղաքի մէջ հրատարակված Բաւոր Ռուսիոյ անուն լրագիրը իր 98 երորը թուոյն մէջ լուր կուտայ, թէ անցեալ ուրբաթ օրը մեր ազգային Պատրիարքարանը եղած ընդհանուր ժողովին նպատակը Հռոմէական եկեղեցւոյ հետ միութիւն ընել էր:

Պարտք կը համարինք ծանուցանել, թէ այս լուրը սխալ եւ անհիմն է:

Աւրբաթ օրուան ընդհանուր ժողովը այսպիսի նպատակ մը չունէր ամենեւին. այլ միայն քանի մը ազգային գործերու կարգադրութեան համար զուարթած էր:

Փարիզ հրատարակված Եւրեմեան հայերէն կիսամեայ տեղաբանի հոկտ. 1 թուոյն մէջ յօդուած մը կը կարդանք, որուն հեղինակը՝ Մայրոք ազգին Եւրոպական լուսն օրեալ ազգաց առջեւ անձանթ մնալուն, եւ անոր վրայօք պտտած սխալ եւ անհիմն կարծիքներուն վրայ իրաւամբ նաւելով, հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ըսէ, որ մեր ընթերցողաց ալ ուշադրութեանը արժանի կը համարինք:

Այսպիսի տարաբաղդութեան առթիւ բնաւ արեւել հիմայ անօրու է. վասն զի ինչ եւ ըլլայ այն, մենք ենք միշտ յանցաւոր. եւ եթէ տակաւին լրագիրը եւ մեր հիմնական վերքերը քահանայ, եթէ տակաւին ահաբեկ մեր դառն արտօնքը ընդգրկեց որպէս զի անոր հետքը չ'ընթերցանուի մեր մէջ, եթէ մեր օրերուն մէջ ալ անհայտ ներհանք, այս յանցանքը անմեղ չ'ըլլայ, եւ այն արհաւիրահանքը օրով կ'արհաւիրահանք: Եւրոպիոյ մէջ կ'ըսուի, որ Լեւոնտէլ լրագիրը եւ զմիւր միւս տղամեծ տղաներ. — մեր եւ լրագիրը, յայտնելով եւ մեր ընդհանրական վիճակը երեսուն հանելով, օտար ազգերու առջեւ Լեւոնտէլ արեւել կրնայ այսպիսի աղիւն ջանք մը եր վերայ առնել, եթէ ոչ բոլոր աղիւն, եւ միահամուռ եւանդ մը. վասն զի մասնաւորի ուժը ոչ միայն անկար է այլ եւ շատ օտարադէպ մէջ ամուլ եւ անբերել: Մեր վտարանդի եւ վշտահար կիսանքին մէջ շատ անգամ այս խորհրդածութիւնները ըրեր ենք եւ ամեն օր կրնանք, վասն զի համոզեալ ենք թէ տակ ուրիշ ազգու դարման մը չը կայ հիմայ Մայրաքաղաքի լուսն օրեալ թեան համար: Վասն զի երէկ նաեւ այս խորհրդածութիւնը կ'որոշուի Մարօշէն լրագիրէն լուսն: Այս հանգիստը ըստի մը առիթ է վեր Պէլճիքոյ իշխանութիւնի ճանապարհ հարգութիւնը կը հրատարակէ, ու երբեք երբեք չ'արգելի խօսքն ալ կը լլայ: Հեղինակը թիւրքալիկէն արեւել տեղեւան խաղիք յաղել եւ իր դատաւին համեմատ թիւրք ազգին տաղաւայ վիճակը ընտել: Իր խորհրդածութիւնը մեղի նոր բան մը չեն երեւար, եւ յայտնի կ'ըսենք թէ իր վերջաբանը հիմնովին այլանդակ կը լլայ մեզ: Իշխանութիւն կրնար բաւականանալ իր ճամբարգուութեան նկարագրութեամբ, եւ իր քերուշ մատերով վերտօնի չ'հետեւնայ սուսուսուս դուրս թիւնները որ պատմական փիլիսոփայութիւնը կը մեթէ, եւ որ երկու երեք տարիէ ետեւ ամենաւերջինքը ընկեր եւ հասարակ տեղի մը եղեր են: Պէլճիքոյ տեղիքը զիտարու էր որ քաղաքական նորոգում մը կրնար նորոգումի հետ յարաբերութիւն մը չունի, եւ իր տեղեւանի ուրիշներէն առնելով թիւրքալիկէն եւ Սիւլայի նուիրելէն առաջ, թող իր հայրենիքին, թշուառ Խաղաղայի առաջարկեր, եւ ետքը դար անոր գովեալը ընէր: Ամեն եւրոպայի մարդաբէ մը կայր է հիմայ, եւ այլ ու կին կ'ուզեն Եւրեմեան տաղան դուրս չ'առնել: Պէլճիքոյ իշխանութիւն անել լուր կը ներ ներկայ վիճակը հետադուռ աշխարհը քննել իր տեսած ժողովուրդները իրարու հետ ամենաւերջինքը եւ մասնաւոր հին աղբերու վրայ քիչ մը աւելի յարգով խօսիլ: Ի՞նչ թիւններէն է այս իր կողմ: Եւրոպայէմ կ'ըսուի, չ'այրուան վանքը կը տեսնէ, արտօնքն չ'ընէր, նիւթական գարգերը կը դիտէ, կը ըմբայնէ, կը դուլնէ, եւ չ'այլ կըրօնաւորներուն դալու ատենը կը սիրի հեղինակը թշնամանել զանոնք: «Մայրոք Եւրոպիոյ տարաբաղդ (Պատրիարքը) եւրոպական վաղեմաւ գլխաւորի մը ջանքեր եղեր»: Իշխանութիւն սիկիւնը պէտք



Կ. ՊՕԼԻՍ • ՉԻՆԵԼԻ ԽԱՆ